

**JORNADAS
DE DOCENCIA
UCTEMUCO**

**SEMINARIO DE
BUENAS PRÁCTICAS
EN EVALUACIÓN**

Desafíos y demandas de la nueva docencia

VICERRECTORÍA
ACADÉMICA

La expansión del Aprendizaje-Servicio en la Universidad Autónoma de Barcelona a través de los Trabajos Fin de Estudios

07/10/2022

Jofre Güell Bosch - Oficina ApS UAB - aprenentatge.servei@uab.cat

Índice

1. El Aprendizaje-Servicio (ApS): más allá de una metodología
2. Contexto de la Universidad Autónoma de Barcelona (UAB)
3. Historia del ApS en la UAB y estructura actual
4. La elección de los Trabajos de Fin de Estudios/Grado (TFG) como espacio para la promoción del ApS
5. Otras acciones complementarias dentro y fuera de la UAB
6. Diálogo abierto - Intercambio de impresiones y experiencias

1. El Aprendizaje-Servicio (ApS): más allá de una metodología

¿Cuál es su relación con el Aprendizaje-Servicio?

Conéctate a www.wooclap.com/BGSBOQ

1. No lo había escuchado nunca / No se muy bien que es
2. Sé lo que es pero no tengo experiencia práctica
3. Sé lo que es y he participado en proyectos de aprendizaje-servicio
4. Sé lo que es y he participado en estructuras de gestión/coordinación

¿Qué es el Aprendizaje Servicio (ApS)?

Es una propuesta educativa en que los y las estudiantes se forman mediante la participación en un **proyecto orientado a resolver una necesidad real** en una comunidad y mejorar así las condiciones de vida de las personas o la calidad del medio ambiente.

A través del ApS, los y las estudiantes se comprometen en una experiencia que supone, al mismo tiempo, aprendizajes relacionados con su currículum académico, el desarrollo de competencias personales y un servicio real a la comunidad.

El ApS es:

- Una propuesta educativa
- Una responsabilidad social de la universidad

Elaborar un proyecto relacionando el aprendizaje con:

- El currículum académico
- El desarrollo de competencias personales
- Un servicio a la comunidad

El ApS comporta:

- La identificación de una necesidad
- La intervención para resolverla
- Un proceso de reflexión

Ingredientes indispensables:

- Necesidad social
- Entidad / Institución
- Una asignatura (o parte de ella)

¿Por qué hacer ApS?

1. Potencia el aprendizaje significativo y competencial a partir de la práctica real
2. Incrementa la autonomía, la responsabilidad y la creatividad en el aprendizaje
3. Favorece la sensibilización sobre ODS y justicia global
4. Actualiza y enriquece la docencia y la investigación en la universidad
5. Conecta la universidad con la Sociedad y potencia el Trabajo en red con otros agentes sociales.
6. Fomenta la responsabilidad social de la institución Universitaria.

2. Contexto de la Universidad Autónoma de Barcelona (UAB)

La UAB en cifras

112

titulaciones de grado
(2022-2023)

140

programas de máster
universitario (2022-2023)

67

programas de doctorado
(2021-2022)

27.203

estudiantes de grado
(25.537 equivalentes a
tiempo completo) (2021-
2022)

2.987

estudiantes de máster
universitario (2021-2022)

4.629

estudiantes de doctorado
(2021-2022)

4.020

personal docente i
investigador (2021)

2.290

miembros del personal de
administración y servicios
(2021)

350,5 M€

presupuesto de ingresos
liquidado (2021)

3. Historia del ApS en la UAB y estructura actual

- **Punto de partida** (2015-2016): **experiencias individuales**, sobre todo en Educación y Psicología, alianzas informales con entidades sociales, voluntarismo y falta de apoyo y consciencia.
- **Proceso bottom-up**: Creación de estructuras a nivel UAB (Coordinación, Grupo de Trabajo, [Página Web](#), Grupo de Investigación, Oficina ApS gestionada por la [Fundación Autònoma Solidària](#), con apoyo económico del Ayuntamiento de Barcelona (Àrea de Cooperación Internacional y EpJG) – 2017-2018.
- **Institucionalización progresiva** del ApS (cambio de gobierno, presupuesto para la Oficina, etc.)

Vicerrectorado de Estudios e Innovación Docente

Comisión ApS

- Definición de políticas ApS de la UAB
- Representación de las facultades

Comisión Permanente

- Dirección operativa
- Grupo de trabajo

Grupo de Innovación

- Identificación, promoción i análisis de experiencias
- Formación
- Investigación

Oficina Técnica (FAS)

- Coordinación relaciones Universidad-comunidad
- Administración programa TFG i TFM ApS
- Jornada ApS UAB
- Premios TFG ApS

Formación (U. Formación)

demandas de la nueva docencia

El Servicio no sustituye un puesto de trabajo

<http://pagines.uab.cat/aps/es>

Elements clau per fer [ApS]

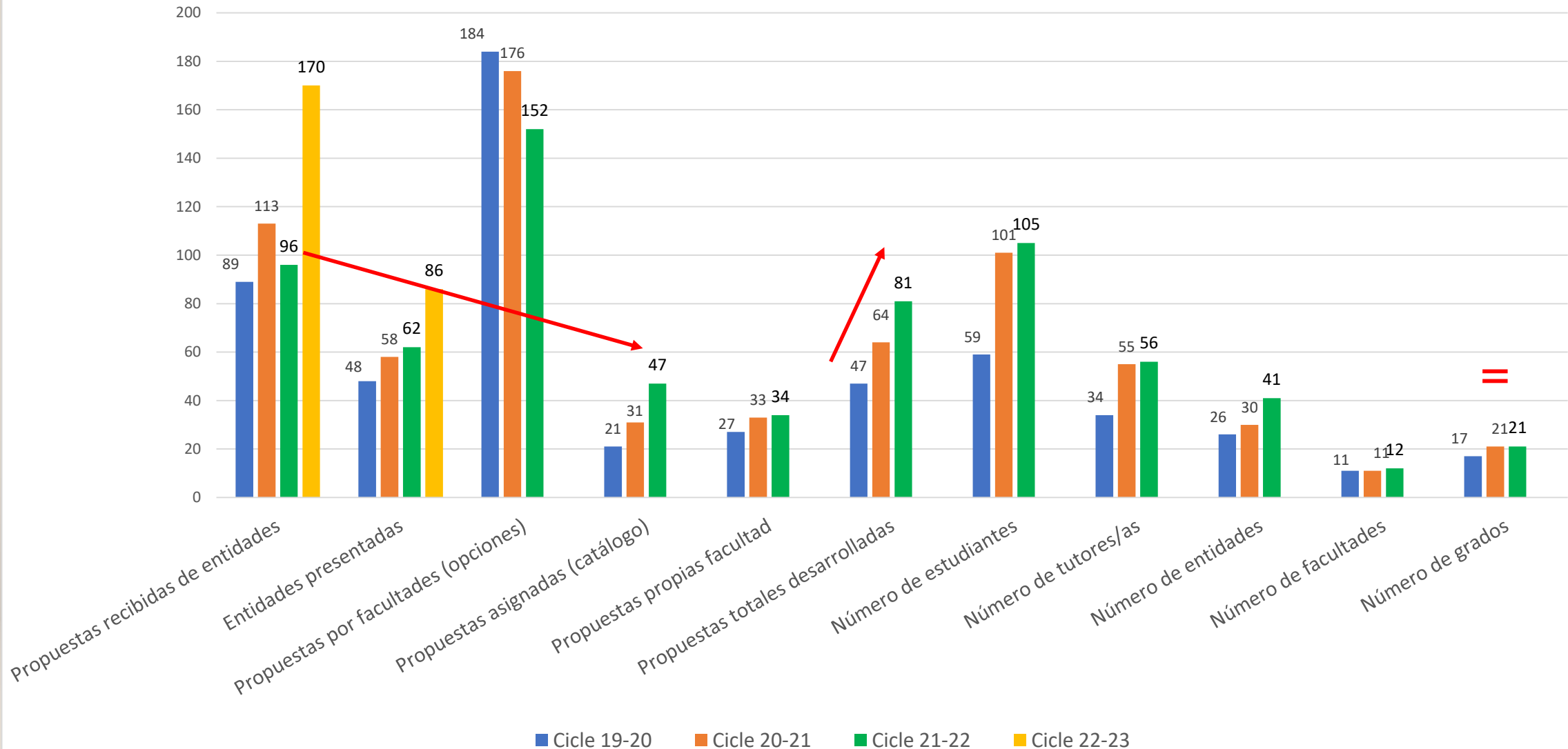
	ESTUDIANTS	PROJECTE COMUNITARI
REQUISITS	<ul style="list-style-type: none"> • Aporten a la comunitat • Prenen consciència de participar en benefici de la comunitat • Obtenen evidències d'aprenentatge sobre competències del currículum • Mostren evidència d'un procés reflexiu 	<ul style="list-style-type: none"> • El servei es fa en un context d'activitats sense ànim de lucre • Respon a una necessitat real i reconeguda • S'orienta a una millora comunitària • Hi ha evidència de l'impacte del servei comunitari
VALOR AFEGIT	<ul style="list-style-type: none"> • Participen en la detecció de necessitats • Participen en el disseny de la intervenció • L'estudiant escull fer ApS tenint altres opcions 	<ul style="list-style-type: none"> • Implica activament membres de la comunitat • És sostenible més enllà de la intervenció dels estudiants • Hi ha reconeixement explícit de la comunitat

4. La elección de los Trabajos de Fin de Estudios/Grado (TFG) como espacio para la promoción del ApS

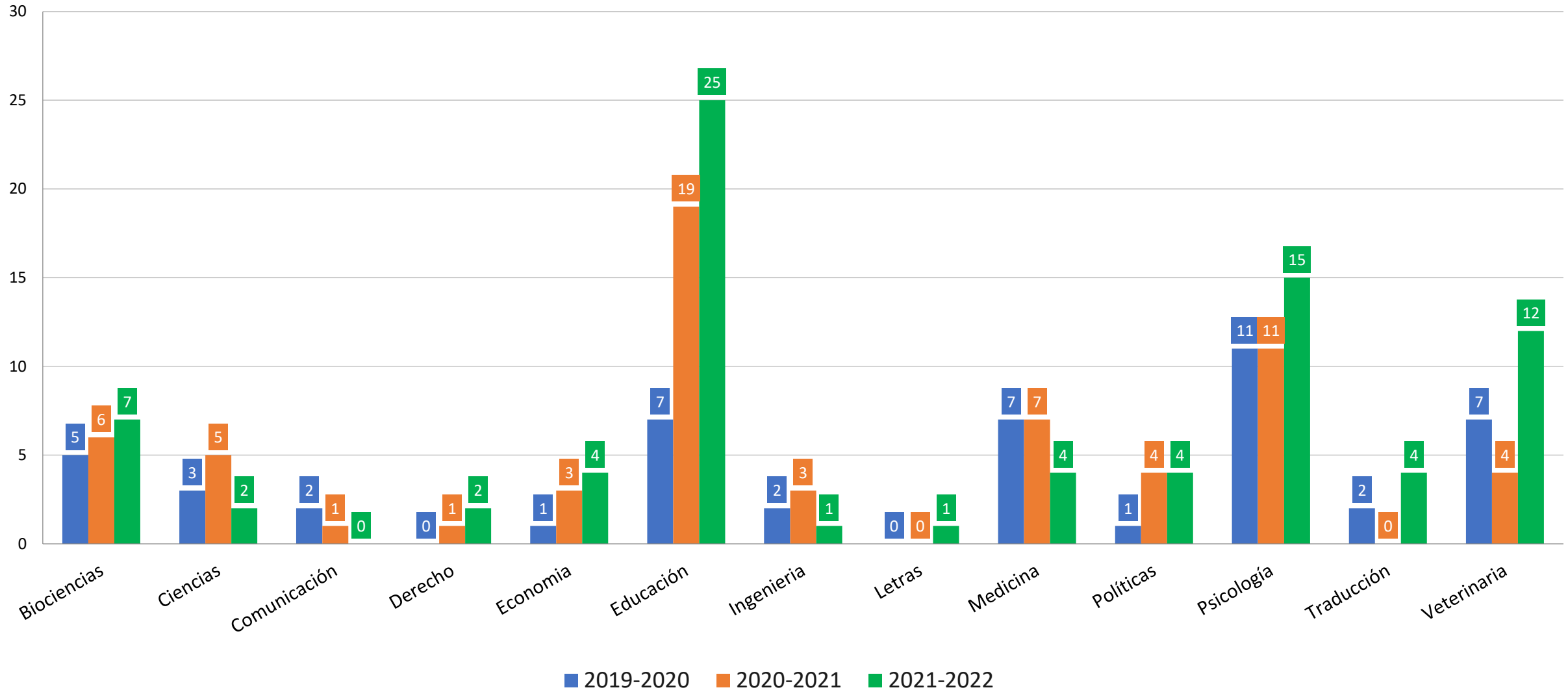
- Es una actividad obligatoria transversal a toda la UAB.
- Se adapta fácilmente a las particularidades de un ApS
- Permite gran diversidad de contactos con el entorno social

Comparativa distintos ciclos

Propuestas desarrolladas por facultad

5. Otras acciones complementarias dentro y fuera de la UAB

Jornada ApS UAB

III JORNADA
APRENTATGE SERVEI A LA UAB

Dimecres 4 de maig 2022

FACULTAT DE CIÈNCIES I BIOCÈNCIES DE LA UAB
Sala de Graus, Edifici C

9:30 a 11:00h	Xerrada inspiradora a càrrec de Roser Batlle Entrega dels Premis TFG amb ApS
11:15 a 13:00h	Speed Dating (dinàmica participativa): adreçada a professorat de la UAB i a membres d'entitats socials, ambientals i administracions
13:15 a 15:00h	Pica-pica i fira d'entitats Exterior, Plaça del Relotge

Vine a conèixer aquesta metodologia transformadora!

Inscriu-te AQUI o escanejant el QR

Més informació:
aprenentatge.servel@uab.cat

Premios TFG ApS

DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE I JUSTÍCIA GLOBAL

PERSPECTIVA DE GÈNERE

METODOLOGIA APRENTATGE SERVEI

CONVOCATÒRIA ALS MILLORS TFG QUE PROMOUEN LA TRANSFORMACIÓ SOCIAL

1 DE JULIOL AL 29 D'OCTUBRE 2021

5. Otras acciones complementarias dentro y fuera de la UAB

Talleres y formaciones

Trabajo en Red: Organización del [XI Congreso Nacional y V Internacional de Aprendizaje-Servicio Universitario](#) (Barcelona, Enero 2023)

ApS U11
i impacta!

6. Diálogo abierto - Intercambio de impresiones y experiencias

¡Muchas gracias por su atención!

Jofre Güell Bosch – Oficina ApS UAB – Aprenentatge.Servei@uab.cat

<https://pagines.uab.cat/aps/es>

Ficha ApS

Para consultar más experiencias de ApS en la UAB →
<https://pagines.uab.cat/aps/es/content/hist%C3%B3rico-de-experiencias>

DADES D'IDENTIFICACIÓ	Experiència desenvolupada durant el període				
	Centre acadèmic		Entitat col·laboradora		
	Titulació		Assignatura/es	Programa/servei/projecte	
	Professorat		Funcions	Professionals	Funcions
	Relació entitat-universitat				
	Descripció de l'experiència				
	Continuïtat del projecte				
	Enllars				

REQUISITS PER SER APRENTATGE-SERVEI	Aprentatge curricular	
	Coneixement i competències curriculars	Procés reflexiu
	Evidències d'aprenentatge	
	Impacte social	
	Necessitat de la comunitat a la qual vol respondre	Objectius del projecte o programa
	Evidències d'impacte social/aportació a la comunitat	
	Impacte potencial	
	La implementació d'aquest ApS preserva i valora la figura del/la professional i no és substitutiva de la seva feina.	
	<i>(marca amb una "x")</i>	

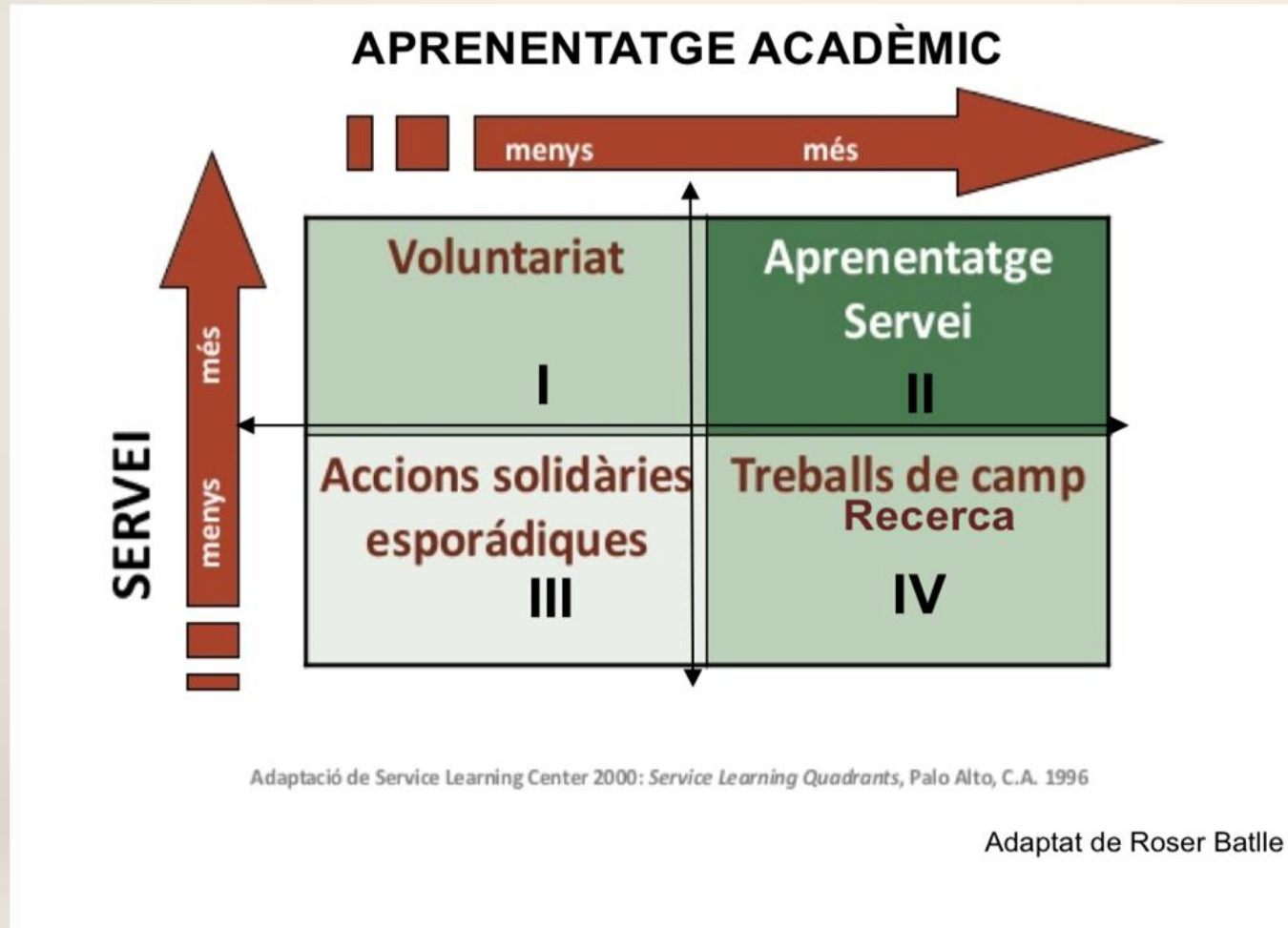
VALOR AFEGIT (cal omplir només les caselles on creus que l'experiència ApS té un valor afegit)	
Possibilitat de presa de decisions i de creativitat per part de l'alumnat universitari.	Implicació activa de la comunitat vinculada al projecte d'ApS

OPORTUNITATS DE MILLORA	
-------------------------	--

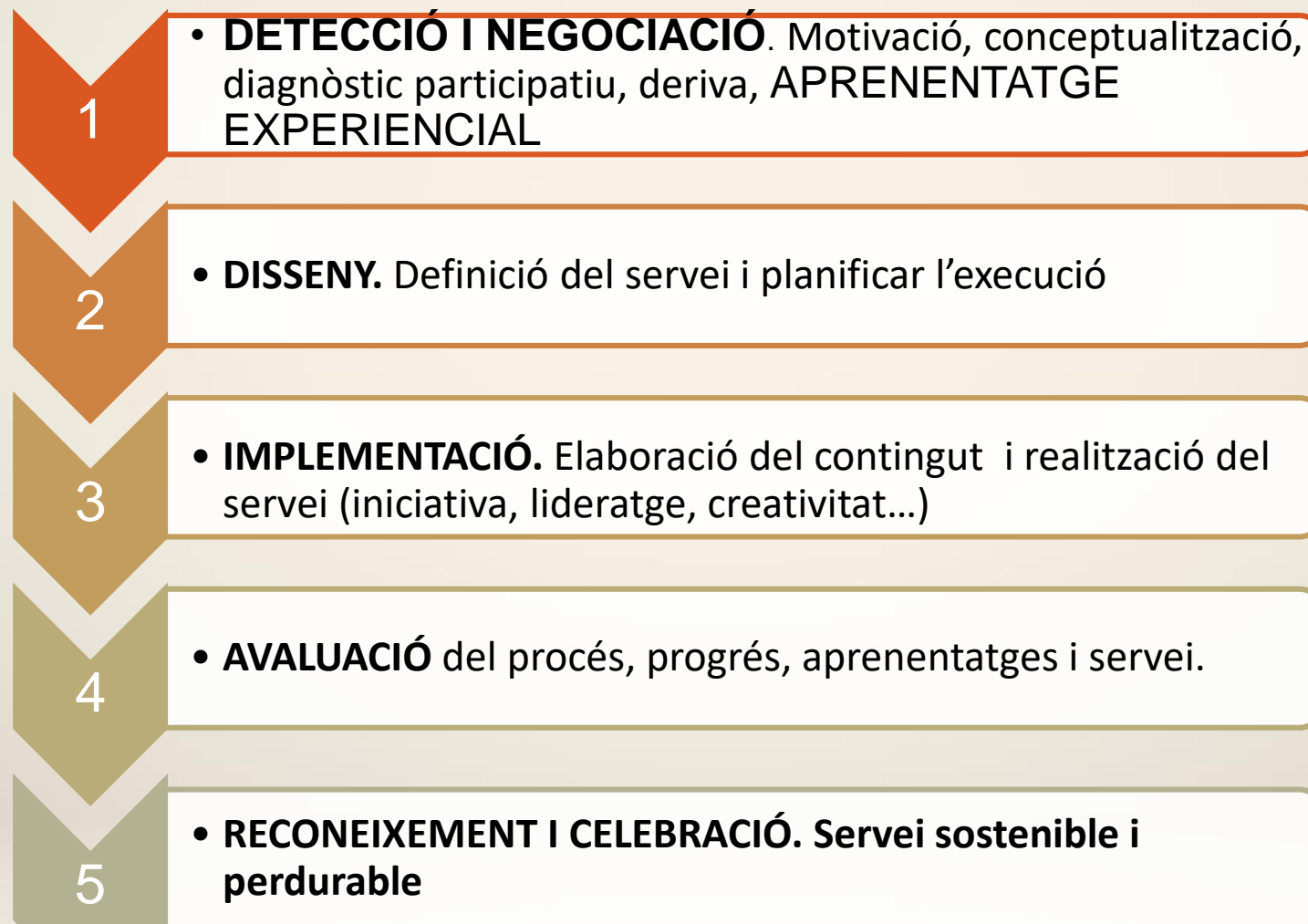
IMPACTE PER LA COVID-19 (només cal omplir les caselles si creus que hi ha hagut algun efecte a conseqüència de la COVID-19)		
Impactes durant el desenvolupament del servei	Impactes en el resultat final	Variacions en la qualitat del projecte ApS

Grau	Facultat	Títol del TFG	Entitat Col·laboradora
Infermeria	Medicina	Impacte en la prevalença de delirium després de a la implementació de l'escala CAM-ICU,	Hospital Vall d'Hebron
Psicologia	Psicologia	Programa per afavorir l'autoestima a dones amb incontinència anal per causes obstètriques	Associació ASIA
Veterinària	Veterinària	La vacunación: una estrategia que nos permitirá recuperar la normalidad	Institut Ribot i Serra (Sabadell)
Empresa i Tecnologia	Economia	REDEFINICIÓ DE PROCESSOS D'UNA ENTITAT SENSE ÀNIM DE LUCRE (ASSOCIACIÓ L'ESQUITX,	Associació l'Esquitx
Educació Primària	Educació	Musicant a mestres generalistes: una experiència d'encoratjament cap a l'ensenyament de la música	IE Pompeu Fabra (El Pont de Vilomara i Rocafort)
Educació Infantil	Educació	Espai virtual d'aprenentatge per a la coconstrucció d'estratègies per promoure la parentalitat positiva i responsiva del poble gitano. Seguim sumant, seguim creixent	Fundació Pere Closa
Dret + Criminologia	Dret	Influence of Limited Prosocial Emotions into the Relation between Conduct Disorder and Criminal Behavior across Gender,	AFATRAC
Biologia Ambiental	Biociències	Dofí ratllat, mular i cap d'olla gris: Estudi de la seva distribució a les costes del Garraf	Associació Cetacea

QUÈ ÉS I QUÈ NO ÉS L'APS?

FASES DE L' APS

Desafíos y demandas de la nueva docencia

PROCESSOS APS A LA UAB

1. **Definició de ApS a la UAB**
 - Definició dels projectes ApS
 - Criteris per valorar la qualitat dels projectes ApS
2. Validació i registre projectes ApS
 - Detectar iniciatives de la UAB susceptibles de ser projectes ApS
 - Validar els projectes ApS
 - Mantenir un espai virtual amb informació accessible dels projectes
3. **Canalitzar les propostes ApS**
 - Recollir i distribuir propostes de les entitats socials
 - Acompanyar en la implementació de projectes
4. **Difondre els resultats per visibilitzar i promoure més projectes**
 - Fira anual ApS a la UAB
 - Participació en xarxes, congressos i accions divulgatives
 - Premis TFG ApS
5. Formació permanent i a mida